WSTĘP

Aktualność problemów omawianych we niniejszej pracy nie wymaga bliższego uzasadnienia. Trwa wielka społeczna debata na temat przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. W miarę zbliżania się ogólnopolskiego referendum w tej sprawie nasila się akcja informująca o Unii Europejskiej oraz o korzyściach i niekorzyściach członkostwa naszego kraju w tym organizmie europejskim.

W tę atmosferę debaty o Unii Europejskiej wpisuje się również nasz zbiór opracowań, które łączy ogólny tytuł: *Problemy przestrzeni w integracji europejskiej*. Oczywiście zbiór ten ma znaczenie wykraczające daleko poza aspekty informacyjno-poznawcze. Zajmuje się kluczowym dla spójności unijnego organizmu problemem przestrzeni. Bez odpowiedniego uwzględnienia przestrzeni w rozwoju Unii Europejskiej nie może bowiem zostać zrealizowany szczytny cel Unii: pełne zespolenie w jeden zwarty organizm gospodarczy krajów i regionów wchodzących w skład Unii Europejskiej.

Integracja przestrzeni europejskiej dokonuje się w ramach szerszych uwarunkowań, jakim podlega cały proces integracji (G. Paluszak). Dla wymiaru przestrzennego tego procesu szczególnie istotne są aglomeracyjne czynniki lokalizacji, które współcześnie nabrały znacznie szerszego niż dawniej charakteru (B. Gruchman). Na tym tle powstaje szereg dylematów i problemów rozwojowych związanych z unijną polityką regionalną (M. Słodowa-Hełpa). Jednym z takich szczególnie istotnych współcześnie problemów, mających wymiar przestrzenny, jest powstanie Europejskiej Unii Walutowej na przesłankach teorii optymalnych obszarów walutowych (Sz. Bielecki).

Badanie przemian przestrzennych w procesie integracji europejskiej zawiera w sobie wiele problemów szczegółowych. W naszym zbiorze zamieszczono dwa opracowania z tego zakresu: jeden dotyczący aktualnie dyskutowanego tematu nabywania nieruchomości przez cudzoziemców (M. Trojanek) oraz drugi na temat zarządzania rozwojem gminy przez mieszkańców i wyłonione przez nich władze (J. Kotus). W tym ostatnim artykule autor pisze o gminie w Polsce, ale w istocie chodzi tu o społeczeństwo obywatelskie, które jest centralną kwestią dla dalszego rozwoju całej Unii Europejskiej.

Autorami poszczególnych opracowań są pracownicy naukowi Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Mimo że pracują oni w różnych katedrach, łączy ich wspólne zainteresowanie problematyką integracji europejskiej. Można mieć nadzieję, że krąg osób reprezentujących różne specjalności, a prowadzących badania wspomnianych procesów integracyjnych będzie się szybko powiększał. Procesy te bowiem dotykają wszystkich dziedzin nauk ekonomicznych, scalając je niejako „horyzontalnie".

Redaktor tomu dziękuje wszystkim Autorom za cenne wzbogacenie niniejszego zbioru swymi artykułami. Serdecznie dziękuję również pani prof. dr hab. Danucie Strahl za wnikliwe wskazówki recenzyjne, które pozwoliły ulepszyć zebrane prace.

Bohdan Gruchman